

ním, t. j. k nákupu zboží ve Vídni a že proti svému slibu dovozního povolení nepředložil. Podle §u 5 musí sice ten, kdo chce dovézt z ciziny zboží, předložit bance za účelem opatření valuty povolení k dovozu, na němž banka potvrdí, kterou valutu a v jaké výši mu přidělila. Z tohoto ustanovení nelze však s naprostou určitostí dovodit, že by žadatel nemohl povolení k dovozu oprávněné bance předložit dodatečně. Vychází-li se se stanoviska, že nikoli opatření cizí valuty, nýbrž teprve dispozice s ní jest obmezena citovaným vládním nařízením, nelze přes ustanovení §u 5 odmítnouti jako nepřípustnou úmluvu toho druhu, že banka na žádost dovozce a na jeho účet mu napřed opatří cizozemskou valutu, kterou mu pak na předložení dovozního povolení přidělí. Objednal-li si tedy žalovaný u žalobkyně rakouské koruny za účelem dovozu zboží a prohlásil-li, že dovozní povolení dodatečně předloží, a zaopatřila-li mu žalobkyně, jak tvrdí, bezelstně žádanou valutu, nebylo by lze takovýto obchod pokládati za zakázaný a neplatný. Pak-li však žalovaný reální obchod jen předstíral a spekulací úmysly žalobkyni zatajil, musí škodu z toho povstalou sám nésti a nemůže ji svalovati na žalobkyni, jež o těchto jeho úmyslech nevěděla. Zbývala by ještě otázka, zda byl prodej rakouských korun, který žalobkyně později k příkazu žalovaného provedla, dispozicí ve smyslu shora citovaného nařízení. Kromě případu §u 14, který zde v úvahu nepřichází, jedná nařízení o dovoleném nakládání s cizozemskými platidly v §u 4, v němž rozeznává dispozici k účelům nákupu a dovozu zboží z ciziny a dispozici k jiným účelům (splácení starých dluhů, nákup cenných papírů a nemovitostí v cizině, půjčky na ně, vyživovací příspěvky a pod.). Sejde-li s dovozu zboží, má to banka podle posledního odstavce §u 5 oznámiti revisnímu odboru ministerstva financí a podle výnosu ministerstva financí ze dne 1. dubna 1920, čís. 32.505 hodnotnou valutu nabídnouti bankovnímu úřadu, nebo může nehodnotnou valutu na vlastní účet na burse prodati, poněvadž povinnosti k odvodu nehodnotné valuty není. Z toho plyne, že příkaz žalovaného, by žalobkyně rakouské koruny na jeho účet prodala, není dispozicí ve smyslu shora citovaného nařízení, nýbrž oznámením storno a celého obchodu a prohlášením, že koupnou valutou disponovati nechce. Žalobkyně byla tedy oprávněna pokládati příkaz žalovaného za storno a poněvadž šlo o valutu nehodnotnou, ji na účet žalovaného prodati, a jest tedy také oprávněna zaplacení pohledávky z toho vyplývající od žalovaného žádati. V tomto směru jest tedy důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s. opodstatněn. Ježto však nižší soudy se nezabývaly ostatními námitkami žalovaného, zůstalo řízení neúplným.

Čís. 2496.

Neoprávněné obchodování s valutou, ať cizozemskou, ať domácí (nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n.) jest neplatným, třebaž se smlouva stala v cizozemsku.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, Rv II 462/22.)

Videňská banka koupila v listopadu 1920 od žalovaného tuzemce 500.000 Kč za 2,712.000 Krak. a, ježto žalovaný Kč nedodal, kryla se

koncem ledna 1921 koupí jich za 4,000.000 Krak. Žalobu banky o náhradu škody procesní soud první stolice. zamítl. Důvody: Námitka žalovaného, že obchod, o nějž jde, je neplatným, jest odůvodněna. Neboť § 2 nař. vlády ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. ustanovuje: Zemské a všechny akciové banky, které mají hlavní sídlo v Čsl. republice a jichž akciový kapitál činí nejméně 10,000.000 K, smějí v území této republiky cizozemská platidla volně kupovati, směňovati, v zástavu bráti, půjčkou nebo na úvěr získávati. Ministr financí může také jiným bankám, peněžním ústavům a firmám dovoliti, takové obchody prováděti, může však také jednotlivé banky, ústavy neb firmy z práva, prováděti valutové obchody, vyloučiti nebo dané oprávnění k nim odejmouti. Žalovaný nemá firmy a není protokolován, nemůže mu tedy podle uvedeného nařízení povolení k takovým obchodům uděleno býti. Kdyby i byl důvěrníkem a znalcem ministerstva financí a prováděl obchody, nemůže podle jasného znění uvedeného nařízení dostati povolení k valutovým obchodům. Proto jest smlouva, kterou žalovaný uzavřel, podle zákona nedovolená a podle ustanovení Šu 878 obč. zák. neplatnou. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. Důvody: Výtka nesprávného právního posouzení věci je neopodstatněna. Odvolatelka spatřuje tuto domnělou vadu rozsudku především v tom, že bylo použito zákonů (nařízení) platných v republice Československé, ačkoliv smlouva byla ujednána ve Vídni. Dle názoru odvolatele bylo smlouvu vzhledem k ustanovení Šu 37 obč. zák. posuzovati dle zákonů a nařízení, platných v republice Rakouské. Avšak toto stanovisko odvolatele není správné. Není ovšem pochyby, že místem, kde byla smlouva ujednána, je Vídeň, neboť zde byl telefonický příkaz žalovaného ke koupi rakouských korun žalobkyní přijat (§ 321 obch. zák.), ale z toho nenásleduje, že by muselo býti na tento spor použito zákonů a nařízení ve Vídni, tedy v Rakouské republice platných, a že použití zákonu a nařízení, platících v Československé republice, bylo vyloučeno. Jde o obchod s cizozemskými valutami, při kterém měl kupitel plniti v území republiky Československé. Obchod s cizozemskými valutami jest upraven nařízením vlády Československé republiky ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n., a toto nařízení je normou příkazující. Norma tato nemůže býti úmluvou stran porušena a československé soudy nemohou podati pomocné ruky k uplatnění právních jednání, této normě se přičítají. To plyne z ustanovení Šu 81, čís. 2 a 4 ex. ř., dle něhož tuzemské soudy mají zkoumati platnost jednání, umluvených v cizině, mají-li účinky těchto jednání nastati v tuzemsku, a dle něhož jsou tuzemské soudy povolány, by rozhodly, zda mají taková jednání býti v tuzemsku účinná. Protože jde o uplatnění jednání, na území Československé republiky neplatného, použil první soud zcela správně zákonů a nařízení, platících v republice Československé a nesprávné právní posouzení věci v tomto směru není opodstatněno. Ani v druhém směru není výtka nesprávného právního posouzení věci opodstatněna. Stanovisko žalobcovo, že obchodování s valutou, ať cizozemskou, ať domácí, jest jen z důvodů veřejnoprávních zakázáno, že však s hlediska soukromoprávního není neplatným, je mylným. K jeho vyvrácení stačí poukázat na

ustanovení Šu 879, odstavec první obč. zák., dle něhož všeliká smlouva, příčící se zákonnému zákazu, je vůbec, tedy i soukromoprávně neplatná.
N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, opírajícímu se o § 503 čís. 4 c. ř. s., nelze přiznati úspěchu. Že podle vládního nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n., byla sporná úmluva nedovolená, bylo napadenými rozsudky správně vyloženo, a plyne to jmenovitě jasně z Šu 18 tohoto nařízení, dle něhož opatřování cizozemských valut a pohledávek prodejem československých korun v cizině jest dovoleno jen se svolením bankovního úřadu. Dle všeobecného předpisu §§ 878 a 879 obč. zák. jsou smlouvy o jednáních, příčících se zákonnému zákazu, nicotné, a nepotřebovala býti tedy neplatnost podobných obchodů se stanoviska soukromoprávního citovaným nařízením zvlášť vyslovena. Pokus, dovoditi z Šu 37 obč. zák., že sporný obchod, poněvadž byl uzavřen ve Vídni, nelze dle citovaného vládního nařízení posuzovati, nemůže býti pokládán za zdařilý. Předpisy tyto jsou povahy donucovací, a nejen občané, nýbrž zvláště i soudy jsou povinny se jimi bezpodmínečně řídit. Proto nemohou soudy se propůjčovati k uplatňování nároků z obchodů, těmito předpisy zakázaných, a musí jim býti vyhrazeno právo, spornou smlouvu, třeba byla v cizozemsku uzavřena, podle citovaného vládního nařízení zkoumati. To plyne z absolutní povahy těchto předpisů, a vyplývá také, jak dovolací soud správně uvedl, i z Šu 81 čís. 2 a 4 ex. ř. Právní posouzení rozepře odvolacím soudem jest tedy bezvadné, a jelikož při tomto právním posouzení nebylo třeba se zabývati podrobnostmi uzavřené, nicotné smlouvy, není ani dovolací důvod neúplnosti řízení opodstatněn.

Čís. 2497.

Jde-li o exekuční titul, pocházející od správního úřadu (§ 1 čís. 12 ex. ř.) a opatřený doložkou vykonatelnosti, nemá na vykonatelnost vlivu, že byla podána stížnost k nejvyššímu správnímu soudu. Soudům nelze správnost tohoto exekučního titulu přezkoumávati. Přerušeni exekuce dle Šu 3 nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n., nevztahuje se na exekuční tituly úřadů správních.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1923, R I 338 23.)

Zemská úřadovna I. Všeobecného pensijního ústavu v Praze domáhala se na základě výnosu ministerstva sociální péče proti vídeňské společnosti povolení exekuce ku vydobytí pohledávky na úhradové jistiny za splatné renty a premiové zálohy. Vykonatelnost exekučního titulu, proti němuž vznesla povinná strana stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, byla potvrzena zemskou politickou správou. **S o u d p r v é s t o l i c e** exekuci povolil, **r e k u r s n í s o u d** exekuční návrh zamítl. **D ů v o d y:** Vykonatelná pohledávání vymáhající strany tvoří, pokud